

ORTAOKUL
MÜZİK ORTAOKULU

ÇALGI TOPLULUKLARI

5. SINIF

DERS KİTABI

YAZARLAR

Adem ACAR
Emine ÇİVİ
Ümit EREN

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI :
DERS KİTAPLARI DİZİSİ :

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

EDİTÖR: Doç. Dr. Ozan BELGE

DİL UZMANI: Adem KANKURAL

GÖRSEL TASARIMCI: Mesut AYDOĞAN
Mustafa Tuğrul TEK

ÇOKLU ORTAM TASARIMCISI: Çağdaş SEVİNÇ
Ezgi SARINÇ
Onur TÜLÜ

PROGRAM GELİŞTİRME UZMANI: Dr. Öğr. Üyesi Emel SARITAŞ

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UZMANI: Doç. Dr. Özen YILDIRIM

REHBERLİK UZMANI: Bekir KARADEMİR

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının tarih ve sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

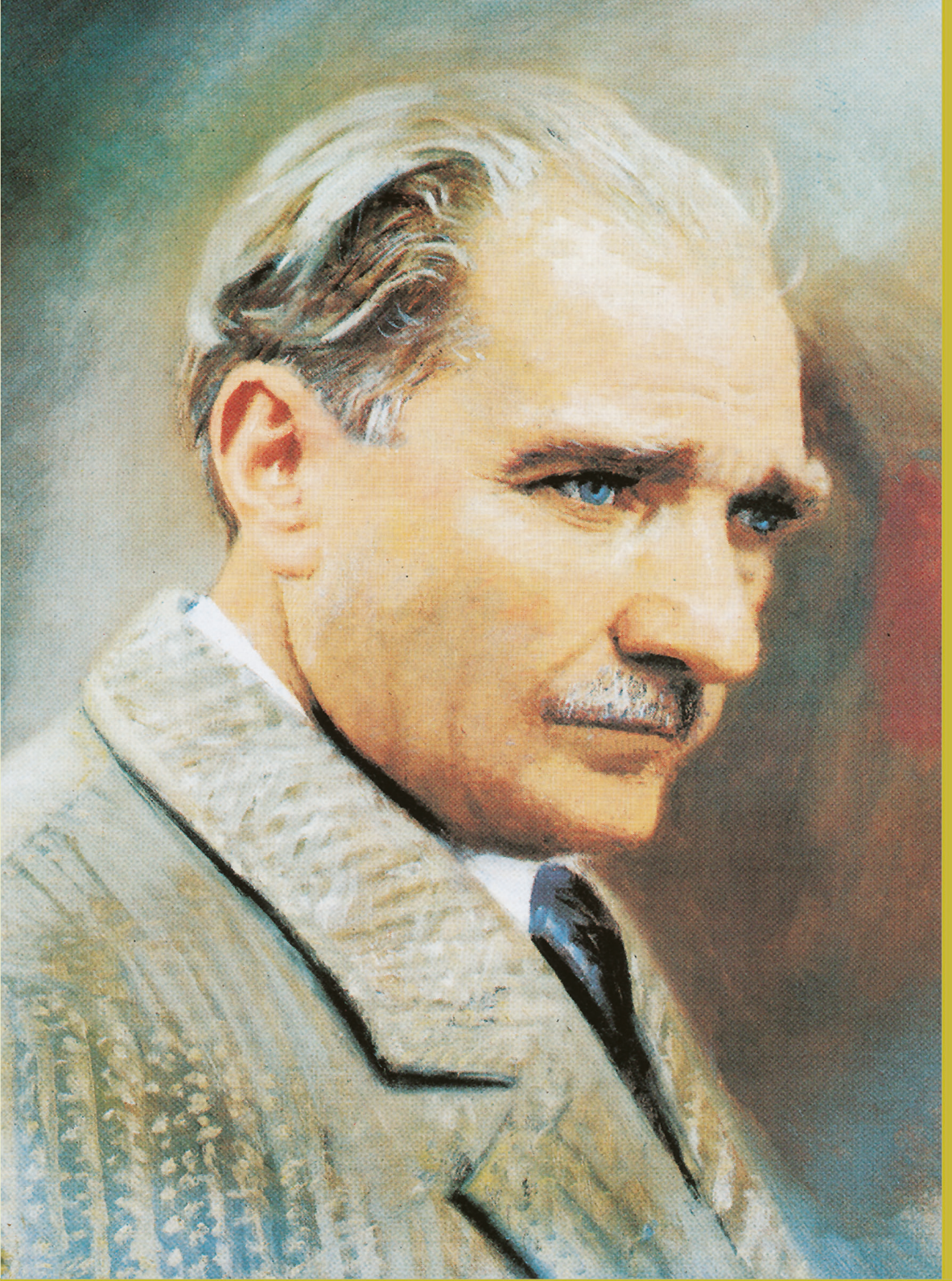
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaî bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyâsî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. TEMA

Toplu İcra (Dörtlü Grup)	11
--------------------------------	----

2. TEMA

Küçük Usullerle Toplu İcra	31
----------------------------------	----

3. TEMA

Çargâh Makamı Dizisiyle Toplu İcra	43
--	----

4. TEMA

Buselik Makamı Dizisiyle Toplu İcra	59
---	----

Sözlük	72
Cevap Anahtarı	72
Kaynakça	72
Eser Kaynakçası	73
Genel Ağ ve Görsel Kaynakçası	73
Türkiye'nin Mülki İdare Bölümleri ile Kara ve Deniz Komşuları Haritası	74
Türk Dünyası Haritası	75

KİTABIMIZI TANIYALIM

1.

TEMA: TOPLU İCRA (DÖRTLÜ GRUP)

→ Tema isimlerinin yer aldığı bölüm.

BU ÖĞRENME ALANINDA

- Dörtlü grup eserleri dinleyeceğiz.
- Dörtlü şarkılar çalacağız.

→ Temada öğreneceğimiz başlıkların yer aldığı bölüm.

ANAHTAR KELİMELER

- çalgı toplulukları
- dörtlü
- toplu icra
- uyum

→ Temada yer alan anahtar kelimelerin listelendiği bölüm.

Tema içerikleri için karekodu okutunuz.

→ Tema içeriklerine yönlendirme sağlayan karekodun yer aldığı bölüm.

Tema özeti için karekodu okutunuz.

→ Tema özetlerine yönlendirme sağlayan karekodun yer aldığı bölüm.

Öğrencilerin düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlayan etkinliklerin yer aldığı bölüm.

Düşünelim 1

Ali, müzik aletlerinden keman çalmayı biliyor. Aşağıda verilen görseli inceleyiniz ve ilgili soruları cevaplayınız.

Öğrencilerin bilişsel becerilerinin geliştirilmesini sağlayan etkinliklerin yer aldığı bölüm.

Öğrenelim 1

Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları kutularda verilen kelimelerden uygun olanıyla tamamlayınız.

Öğrencilerin dinleme becerilerinin geliştirilmesini sağlayan etkinliklerin yer aldığı bölüm.

Dinleyelim 1

Ek içerikler
için karekodu
okutunuz.

Karekodda verilen "Ferye" isimli dörtlü eser icrasını dinleyiniz. Eserle ilgili tablodaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Öğrencilerin uygulama becerilerinin geliştirilmesini sağlayan etkinliklerin yer aldığı bölüm.

Eser İcra 1

Aşağıda verilen eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleyiniz.

Öğrencilere yönelik performans görevlerinin yer aldığı bölüm.

Performans Görevi

Performans görevini aşağıda yer alan yönergelere uygun olarak tamamlayınız.

Öğrencilere yönelik ön değerlendirme sorularının yer aldığı bölüm.

- **Bildiğiniz veya izlediğiniz dörtlü çalgı toplulukları nelerdir?**
- **Daha önce birlikte çalma etkinliklerine katıldığınızda dikkat ettiğiniz durumlar nelerdir? Fikirlerinizi paylaşınız.**

Öğrencilere yönelik köprü kurmaya yönelik soruların yer aldığı bölüm.

Günlük hayatta bir grup çalışmasına katıldığınızda ne gibi hususlara dikkat edersiniz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

1.

TEMA: TOPLU İCRA (DÖRTLÜ GRUP)

BU ÖĞRENME ALANINDA

- Dörtlü grup eserleri dinleyeceğiz.
- Dörtlü şarkılar çalacağız.

ANAHTAR KELİMELER

- çalgı toplulukları
- dörtlü
- toplu icra
- uyum

Tema içerikleri için
karekodu okutunuz.

Tema özeti için
karekodu okutunuz.

Düşünelim 1

Ali, müzik aletlerinden keman çalmayı biliyor. Aşağıda verilen görseli inceleyiniz ve ilgili soruları cevaplayınız.

- Ali, hangi çalgı topluluklarını düşünmektedir?
- Keman çalan Ali, hangi çalgı topluluğuna dâhil olabilir?
- Ali ile çalgı topluluklarındaki diğer bireylerin ortak amaçları nelerdir?
- Sizin Ali'den farklı olarak dâhil olduğunuz veya dâhil olmak istediğiniz bir çalgı topluluğu var mı? Düşüncelerinizi paylaşınız.

- Bildiğiniz veya izlediğiniz dörtlü çalgı toplulukları nelerdir?
- Daha önce birlikte çalma etkinliklerine katıldığınızda dikkat ettiğiniz durumlar nelerdir? Fikirlerinizi paylaşınız.

Günlük hayatta bir grup çalışmasına katıldığınızda ne gibi hususlara dikkat edersiniz? Düşüncelerinizi paylaşınız.

Öğrenelim 1

Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşlukları kutularda verilen kelimelerden uygun olanıyla tamamlayınız.

iş birliği

fikir

uyum

görevi

iletişim

denge

hedefe

çalgı

saygı

koordinasyon

etkileşim

rol

1

Grup çalışmalarında başarıya ulaşmak için grup üyeleri arasında etkili bir olmalıdır.

2

Her grup üyesinin düşüncelerine göstermek, sağlıklı bir iletişim ortamı oluşturur.

3

Toplu olarak icra edilen eserlerde her çalgının farklı bir vardır.

4

Müzikal topluluklarda grup üyeleri ile içinde çalışmak, müzikal başarıyı sağlar.

5

Dörtlü çalgı topluluklarının uyumlu çalışması için iyi bir iletişim ve gerekir.

6

Grup çalışmalarında her üyenin fikirlerini paylaşması, grup içinde kurulmasına yardımcı olur.

7

Öğrenciler ortak bir ulaşmak için birlikte hareket etmelidir.

8

Müzikal bir grup çalışmasında yapmak, birlikte çalmanın temelidir.

9

Bir grubun başarısı sadece teknik yeterlilikle değil, aynı zamanda doğru dağılımı ile de mümkündür.

10

Birlikte çalışırken her bireyin sunma hakkı vardır.

Öğrenelim 2

Aşağıda çalgı görselleri ile çalgı topluluğu tablosu verilmiştir. Görselde verilen çalgıları kullanarak bir çalgı topluluğu oluşturunuz.

ÇALGI TOPLULUKLARI

Türk Sanat Müziği Çalgı Topluluğu

.....

Türk Halk Müziği Çalgı Topluluğu

.....

Bu çalgı topluluklarının dışında bildiğiniz çalgı topluluklarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

Dinleyelim 1

Ek içerikler
için karekodu
okutunuz.

Karekodda verilen “Feraye” isimli dörtlü eser icrasını dinleyiniz. Eserle ilgili tablodaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Müziksel Bileşenler Farkındalık Tablosu

Eserde hangi çalgıları duydunuz.	
Çalgılar birlikte mi yoksa bağımsız mı hareket etti?	
Dinlenen dörtlü eser hızlı mı, yavaş mı icra edildi?	
Eserin hangi bölümleri yüksek, hangi bölümleri düşük gürlükte çalındı?	
Eser içerisinde dinamikler nasıl değişti?	
Çalgıların arasında nasıl bir görev dağılımı vardı?	
Ezgi hangi çalgıda yer alıyor?	
Çalgılar arasında nasıl bir uyum vardı?	
Çalgılara özgü tekniklerden hangilerini duydunuz?	

Dinleyelim 2

Ek içerikler
için karekodu
okutunuz.

Karekodda verilen Refik Fersan'a ait "Hicaz Peşrev" isimli dörtlü eser icrasını dinleyiniz. Eserle ilgili tablodaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Müziksel Bileşenler Farkındalık Tablosu

Eserde hangi çalgıları duydunuz?	
Çalgılar birlikte mi yoksa bağımsız mı hareket etti?	
Dinlenen dörtlü eser hızlı mı, yavaş mı icra edildi?	
Eserin hangi bölümleri yüksek, hangi bölümleri düşük gürlükte çalındı?	
Eser içerisinde dinamikler nasıl değişti?	
Çalgıların arasında nasıl bir görev dağılımı vardı?	
Ezgi hangi çalgıda yer alıyor?	
Çalgılar arasında nasıl bir uyum vardı?	
Çalgılara özgü tekniklerden hangilerini duydunuz?	

Dinleyelim 3

Ek içerikler
için karekodu
okutunuz.

Karekodda verilen Refik Talat ALPMAN'a ait "Mahur Saz Semaisi" isimli dördlü eser icrasını dinleyiniz. Eserle ilgili tablodaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Müziksel Bileşenler Farkındalık Tablosu

Eserde hangi çalgıları duydunuz?	
Çalgılar birlikte mi yoksa bağımsız mı hareket etti?	
Dinlenen dördlü eser hızlı mı, yavaş mı icra edildi?	
Eserin hangi bölümleri yüksek, hangi bölümleri düşük gürlükte çalındı?	
Eser içerisinde dinamikler nasıl değişti?	
Çalgıların arasında nasıl bir görev dağılımı vardı?	
Ezgi hangi çalgıda yer alıyor?	
Çalgılar arasında nasıl bir uyum vardı?	
Çalgılara özgü tekniklerden hangilerini duydunuz?	

Dinleyelim 4

Ek içerikler için karekodu okutunuz.

Karekodda verilen "Azeri oyun havası-Elmas" isimli dörtlü eser icrasını dinleyiniz. Eserle ilgili tablodaki soruları cevaplayınız. Cevaplarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Müziksel Bileşenler Farkındalık Tablosu

Eserde hangi çalgıları duydunuz?	
Çalgılar birlikte mi yoksa bağımsız mı hareket etti?	
Dinlenen dörtlü eser hızlı mı, yavaş mı icra edildi?	
Eserin hangi bölümleri yüksek, hangi bölümleri düşük gürlükte çalındı?	
Eser içerisinde dinamikler nasıl değişti?	
Çalgıların arasında nasıl bir görev dağılımı vardı?	
Ezgi hangi çalgıda yer alıyor?	
Çalgılar arasında nasıl bir uyum vardı?	
Çalgılara özgü tekniklerden hangilerini duydunuz?	

Eser İcra 1

Aşağıda verilen eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

MANASTIRIN ORTASINDA

Yöresi: Rumeli

Derleyen: TRT İzmir Rad. THM Müd.

Kaynak Kişi: Hayriye Hoşsu

Notaya Alan: TRT THM Repertuar Kurulu

♩ = 80

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı"nı inceleyiniz.

Eser İcra 2

Aşağıda verilen eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

ŞEHNAZ LONGA

Usûlü: Sofyan

Beste: Edhem Efendi

♩ = 96

1. Hâne

1. 2.

Teslim

3 3 3 3

1. 2.

SON

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı “Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı”nı inceleyiniz.

Eser İcra 3

Aşağıda verilen eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

URFA DİVAN AYAĞI

Yöresi: Urfa

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Kaynak Kişi: Urfa Ekibi

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

$\text{♩} = 110$

The musical score consists of six staves of music. The first five staves contain the main melody, and the sixth staff ends with a double bar line and a repeat sign, followed by the word 'SON'.

SON

* **Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.**

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı “Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı”nı inceleyiniz.

Performans Görevi

Performans görevini aşağıda yer alan yönergelere uygun olarak tamamlayınız.

Sınıf Düzeyi	5. sınıf
Dersin Adı	Çalgı Toplulukları
Konu	Dörtlü Çalgı Toplulukları
Öğrenme Çıktısı	Dörtlü şarkılar çalabilme
Performans Görevinin Adı	Dörtlü Toplulukla Birlikte Çalışıyoruz
Beceri/Eğilim	Soru sorma, odaklanma, sorumluluk
Süre	2 hafta
Değerlendirme	Öz Değerlendirme Formu, Akran Değerlendirme Formu, Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı, Birlikte Çalma Performans Formu

Yönerge

Sizden, öğrenilen eserlerden dörtlü topluluklar belirleyerek sınıfta bir performans sunum etkinliği hazırlamanız beklenmektedir. Etkinliği hazırlarken aşağıda verilen yönergeleri takip ediniz.

- Bir sunum teması oluşturunuz.
- Eser repertuarını hazırlayınız.
- Çalgı topluluklarını kurunuz.
- Eserleri deşifre edip çalışınız.
- Sunacağınız performans için uygun ortam hazırlayınız.
- Konser için serbest ölçülerde afiş ve davetiyeleri hazırlayınız.
- Provanızı yapınız.
- Performansınızı sergileyiniz.
- Görevinizin sonunda Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme formunu doldurunuz. Öğretmeninizin değerlendireceği Analitik Dereceli Puanlama Anahtarını ve Birlikte Çalma Performans Gözlem Formu'nu inceleyiniz.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Dörtlü Toplulukta Eser İcrada Müzik Bileşenleri Uygulama

Bu form, öğrencileri “eser icrada müziksel bileşenleri uygulama” konusunu değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Çalgıların tanımlanması	Eserdeki tüm çalgılar doğru ve detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.	Eserdeki çalgılar tanımlanmıştır ancak bazı detaylar eksik.	Çalgılar kısmen tanımlanmıştır, önemli eksikler var.	Çalgılar ya hiç tanımlanmamış ya da yanlış belirtilmiştir.
Hız (Tempo) analizi	Eserin temposu doğru ve gerekçeli bir şekilde (hızlı/ yavaş) açıklanmıştır.	Tempo belirtilmiştir ancak gerekçe eksik.	Tempo belirtilmiştir ancak yanlış veya belirsiz.	Tempo hakkında herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Tempoda kullanılan terimler	Eserin temposu uygun İtalyanca terimle (Allegro, Adagio vb.) ifade edilmiştir.	Tempoya uygun terim kullanılmış ancak açıklama eksik.	Tempoya ilgili terim kullanılmış ancak yanlış.	Tempoya ilgili herhangi bir terim kullanılmamıştır.
Dinamiklerin (Gürlük) analizi	Eserin hangi bölümlerinin güçlü (forte) veya yumuşak (piano) çalındığı doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Dinamikler belirtilmiştir ancak bazı bölümler atlanmıştır.	Dinamikler kısmen doğru ancak eksik veya yüzeysel.	Dinamiklerle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Dinamik değişimlerin izlenmesi	Eser içindeki dinamik geçişler (crescendo, decrescendo vb.) doğru ve açıklayıcı şekilde belirtilmiştir.	Dinamik değişimler belirtilmiştir ancak detay eksik.	Bazı dinamik değişimler fark edilmiş ancak yetersiz.	Dinamik değişimler hiç fark edilmemiştir.
Ezginin ilerleyişinin izlenmesi	Ezginin nasıl ilerlediği (tekrarlar, değişimler, motifler) doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Ezginin ilerleyişi belirtilmiştir ancak bazı detaylar eksik.	Ezgi kısmen açıklanmıştır ancak yüzeysel.	Ezginin ilerleyişiyle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Ezginin hangi çalgıda olduğunun belirlenmesi	Ezginin hangi çalgıda duyulduğu doğru ve net bir şekilde belirtilmiştir.	Ezginin çalgısı belirtilmiştir ancak net değil.	Ezgi yanlış çalgıya atfedilmiştir.	Ezginin hangi çalgıda olduğu belirtilmemiştir.
Çalgılar arası senkronizasyon	Çalgıların birbirleriyle uyumu ve etkileşimi doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Senkronizasyon belirtilmiştir ancak detay eksik.	Çalgıların uyumu kısmen açıklanmıştır ancak yetersiz.	Çalgıların senkronizasyonu hakkında yorum yapılmamıştır.
Çalgıların bağımsız/ takip eden yapısı	Çalgıların birbirini takip etmediği veya bağımsız çalıp çalmadığı doğru şekilde açıklanmıştır.	Çalgıların ilişkisi belirtilmiştir ancak detay eksik.	Çalgıların ilişkisi kısmen açıklanmıştır ancak yetersiz.	Çalgıların ilişkisi hakkında yorum yapılmamıştır.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri: Bu puanlamada en çok 36, en az 15 puan alınabilir. **36-32 Puan:** Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiştir. **31-24 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **23-16 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **15-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Öz Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Dörtlü Toplulukla Birlikte Çalma**Öğrencinin**

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” seçeneklerini işaretlediğiniz maddeler fazlaysa bu konulardaki öğrenme eksikliklerinizi gidermeye çalışınız.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladım.			
Eseri genel yapısına ve duygusuna uygun şekilde çaldım.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonuna dikkat ettim.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandım.			
Grup arkadaşlarımla etkili bir şekilde iş birliği yaptım.			
Eserin müziksel bileşenlerini anlamaya çalıştım ve uyguladım.			
Performans öncesinde yeterince prova yaptım.			
Toplulukla birlikte çalma sürecinden keyif aldım ve sürece katkıda bulundum.			

Akran Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Dörtlü Toplulukla Birlikte Çalma

Değerlendiren Öğrencinin Adı Soyadı:

Performansı Değerlendirilen Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” seçeneklerini işaretlediğiniz maddeler fazlaysa bu konulardaki öğrenme eksikliklerinizi gidermeye çalışınız.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladı.			
Müziğin duygusunu ifade edebildi.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonunu korudu.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandı.			
Grup içindeki iş birliğine katkıda bulundum..			
Grup üyeleriyle uyum içinde çaldı.			

AÇIKLAYICI KRİTER TANIMLARI

- Grup Temposuna Uyum:** Öğrencinin grubun genel temposunu takip etme becerisi
- Teknik Doğruluk:** Doğru duruş, çalma pozisyonu, parmak yerleşimi ve çalgı hâkimiyeti
- Müzikal İfade:** Dinamikler, nüanslar ve duygusal anlatım unsurlarının müziğe yansıtılması
- İş Birliği ve Uyum:** Diğer grup üyeleriyle etkileşim, iletişim ve toplu çalma sırasında gösterilen dayanışma
- Eserin Yapısına Uygunluk:** Eserin giriş-çıkış noktaları, tekrarlar ve biçim yapısına uygunluk

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Dörtlü Toplulukta Birlikte Çalışıyoruz

Bu form, öğrencilere “Dörtlü Toplulukta Birlikte Çalışıyoruz” konusunda verilen performans görevini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci Puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

2.

TEMA: KÜÇÜK USULLERLE TOPLU İCRA

BU ÖĞRENME ALANINDA

- Tek sesli küçük usullerdeki eserleri toplu çalacağız.

ANAHTAR KELİMELER

- küçük usuller
- ritim
- tempo
- uyum

Tema içerikleri için
karekodu okutunuz.

Tema özeti için
karekodu okutunuz.

Düşünelim 1

Aşağıda verilen dizeklere 2/4, 3/4 ve 4/4'lük usullere uygun ezgiler yazınız.

2/4'lük Ezgi Yazım Çalışması

3/4'lük Ezgi Yazım Çalışması

4/4'lük Ezgi Yazım Çalışması

2/4, 3/4 ve 4/4'lük usullere uygun başka hangi şarkı veya türküleri biliyorsunuz? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

Günlük hayatta karşılaştığınız dörtlü örüntülere örnekler veriniz. Bu örüntüler öğrendiğiniz küçük usullerden hangisine karşılık geliyor? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Eser İcra 1

Aşağıda yer alan 2/4'lük usule ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

BİLMEM ŞU FELEĞİN

Yöresi: Urfa

Notaya Alan: Kitap için hazırlanmıştır.

$\text{♩} = 90$

Eser İcra 2

Aşağıda yer alan 2/4'lük usule ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

KOYUN GELİR YATA YATA

Yöresi: Adana-Gaziantep
Kaynak Kişi: Aziz Şenses

Derleyen: Muzaffer Sarısözen
Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

♩ = 63

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı"nı inceleyiniz.

Eser İcra 3

Aşağıda yer alan 2/4'lük usule ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

UZUN İNCE BİR YOLDAYIM

Yöresi: Sivas/Şarkışla

Kaynak Kişi: Aşık Veysel Şatıroğlu

Derleyen: TRT Müzik D.Başkanlığı

THM Müdürlüğü

Notaya Alan: Ali Canlı

♩ = 65

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı"nı inceleyiniz.

Performans Görevi

Performans görevini aşağıda yer alan yönergelere uygun olarak tamamlayınız.

Sınıf Düzeyi	5. sınıf
Dersin Adı	Çalgı Toplulukları
Konu	Küçük usullerle toplu icra
Öğrenme Çıktısı	Tek sesli küçük usullerdeki eserleri toplu çalabilme
Performans Görevinin Adı	Tek sesli basit usuldeki okul şarkılarını topluluk önünde sergileme
Beceri/Eğilim	Empati, odaklanma, sorumluluk
Süre	2 hafta
Değerlendirme	Öz Değerlendirme Formu, Akran Değerlendirme Formu, Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı, Birlikte Çalma Performans Formu

Yönerge

Sizden öğretmeninizin belirlediği tek sesli basit usuldeki okul şarkılarından bir performans sunum etkinliği hazırlamanız beklenmektedir. Etkinliği hazırlarken aşağıda verilen yönergeleri takip ediniz.

- Bir konser teması oluşturunuz.
- Eser repertuarını belirleyiniz.
- Çalgı topluluklarını oluşturunuz.
- Eserleri deşifre edip çalışınız.
- Konserin yapılacağı yer ile ilgili gerekli hazırlıkları tamamlayınız.
- Yapacağınız konserin afiş ve davetiyelerini hazırlayınız.
- Prova yapınız.
- Konseri sergileyiniz.
- Görevinizin sonunda Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme formunu doldurunuz. Öğretmeninizin değerlendireceği Analitik Dereceli Puanlama Anahtarını ve Birlikte Çalma Performans Gözlem Formu'nu inceleyiniz.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Küçük Usullerle Eser İcrada Müziksel Bileşenleri Uygulama

Bu form, öğrencileri “Küçük Usullerle Eser İcrada Müziksel Bileşenleri Uygulama” konusunu değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Çalgıların tanımlanması	Eserdeki tüm çalgılar doğru ve detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.	Eserdeki çalgılar tanımlanmıştır ancak bazı detaylar eksik.	Çalgılar kısmen tanımlanmıştır, önemli eksikler var.	Çalgılar ya hiç tanımlanmamış ya da yanlış belirtilmiştir.
Hız (Tempo) analizi	Eserin temposu doğru ve gerekçeli bir şekilde (hızlı/ yavaş) açıklanmıştır.	Tempo belirtilmiştir ancak gerekçe eksik.	Tempo belirtilmiştir ancak yanlış veya belirsiz.	Tempo hakkında herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Tempoda kullanılan terimler	Eserin temposu uygun İtalyanca terimle (Allegro, Adagio vb.) ifade edilmiştir.	Tempoya uygun terim kullanılmış ancak açıklama eksik.	Tempoya ilgili terim kullanılmış ancak yanlış.	Tempoya ilgili herhangi bir terim kullanılmamıştır.
Dinamiklerin (Gürlük) analizi	Eserin hangi bölümlerinin güçlü (forte) veya yumuşak (piano) çalındığı doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Dinamikler belirtilmiştir ancak bazı bölümler atlanmıştır.	Dinamikler kısmen doğru ancak eksik veya yüzeysel.	Dinamiklerle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Dinamik değişimlerin izlenmesi	Eser içindeki dinamik geçişler (crescendo, decrescendo vb.) doğru ve açıklayıcı şekilde belirtilmiştir.	Dinamik değişimler belirtilmiştir ancak detay eksik.	Bazı dinamik değişimler fark edilmiş ancak yetersiz.	Dinamik değişimler hiç fark edilmemiştir.
Ezginin ilerleyişinin izlenmesi	Ezginin nasıl ilerlediği (tekrarlar, değişimler, motifler) doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Ezginin ilerleyişi belirtilmiştir ancak bazı detaylar eksik.	Ezgi kısmen açıklanmıştır ancak yüzeysel.	Ezginin ilerleyişiyle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Ezginin hangi çalgıda olduğunun belirlenmesi	Ezginin hangi çalgıda duyulduğu doğru ve net bir şekilde belirtilmiştir.	Ezginin çalgısı belirtilmiştir ancak net değil.	Ezgi yanlış çalgıya atfedilmiştir.	Ezginin hangi çalgıda olduğu belirtilmemiştir.
Çalgılar arası senkronizasyon	Çalgıların birbirleriyle uyumu ve etkileşimi doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Senkronizasyon belirtilmiştir ancak detay eksik.	Çalgıların uyumu kısmen açıklanmıştır ancak yetersiz.	Çalgıların senkronizasyonu hakkında yorum yapılmamıştır.
Çalgıların bağımsız/ takip eden yapısı	Çalgıların birbirini takip edip etmediği veya bağımsız çalıp çalmadığı doğru şekilde açıklanmıştır.	Çalgıların ilişkisi belirtilmiştir ancak detay eksik.	Çalgıların ilişkisi kısmen açıklanmıştır ancak yetersiz.	Çalgıların ilişkisi hakkında yorum yapılmamıştır.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri: Bu puanlamada en çok 36, en az 15 puan alınabilir. **36-32 Puan:** Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiştir. **31-24 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **23-16 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **15-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Öz Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Tek Sesli Basit Usuldeki Okul Şarkılarını Topluluk Önünde Sergileme

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladım.			
Eseri genel yapısına ve duygusuna uygun şekilde çaldım.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonuna dikkat ettim.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandım.			
Grup arkadaşlarımla etkili bir şekilde iş birliği yaptım.			
Eserin müziksel bileşenlerini anlamaya çalıştım ve uyguladım.			
Performans öncesinde yeterince prova yaptım.			
Toplulukla birlikte çalma sürecinden keyif aldım ve katkıda bulundum.			

Akran Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Tek Sesli Basit Usuldeki Okul Şarkılarını Topluluk Önünde Sergileme

Değerlendiren Öğrencinin Adı Soyadı:

Performansı Değerlendirilen Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladı.			
Müziğin duygusunu ifade edebildi.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonunu korudu.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandı.			
Grup içindeki iş birliğine katkıda bulundu.			
Grup üyeleriyle uyum içinde çaldı.			

AÇIKLAYICI KRİTER TANIMLARI

- 1. Grup Temposuna Uyum:** Öğrencinin grubun genel temposunu takip etme becerisi
- 2. Teknik Doğruluk:** Doğru duruş, çalma pozisyonu, parmak yerleşimi ve çalgı hâkimiyeti
- 3. Müzikal İfade:** Dinamikler, nüanslar ve duygusal anlatım unsurlarının müziğe yansıtılması
- 4. İş Birliği ve Uyum:** Diğer grup üyeleriyle etkileşim, iletişim ve toplu çalma sırasında gösterilen dayanışma
- 5. Eserin Yapısına Uygunluk:** Eserin giriş-çıkış noktaları, tekrarlar ve biçim yapısına uygunluk

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Tek Sesli Basit Usuldeki Okul Şarkılarını Topluluk Önünde Sergileme

Bu form, öğrencilere “Tek Sesli Basit Usuldeki Okul Şarkılarını Topluluk Önünde Sergileme” konusunda verilen performans görevini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci Puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

3.

TEMA: ÇARGÂH MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

BU ÖĞRENME ALANINDA

- argâh makam dizisindeki eserleri toplu alacađız.

ANAHTAR KELİMELELER

- argâh
- dizi
- makam
- toplu icra

Tema içerikleri için
karekodu okutunuz.

Tema zeti için
karekodu okutunuz.

Düşünelim 1

Aşağıdaki dizeğe çargâh makamının dizisini yazınız ve ardından ilgili soruları cevaplayınız.

Çargâh makamı hangi perdeden başlar? Yazınız.

Çargâh makamı dizisinde bulunan tam ses ve yarım ses aralıkları nelerdir? Yazınız.

ÇARGÂHIN SIRRI

Galata surlarının gölgesinde yaşayan Ahmet Efendi adında yaşlı bir udi vardı. Hayatını musikiye adanmış, mevsimlerin değişimini bile makamlarla anlatan bu adam en çok çargâh makamını severdi. Ahmet Efendi “Çargâh sabah güneşidir, insanın içine umut verir.” derdi.

Bir gün genç bir delikanlı, elinde eski bir ud ile Ahmet Efendi’nin kapısını çaldı ve “Üstat, çalmayı öğrendim ama söylemeyi bilemem, kalbimi notalara dökemiyorum.” dedi.

Ahmet Efendi onu şöyle bir süzdü, sonra delikanlıya gülümseyerek “Evladım, o zaman sana çargâhı öğreteceğim ama makamını değil, ruhunu...”

Ertesi sabah erkenden Ahmet Efendi ve delikanlı Galata’nın yüksekçe bir tepesine çıktılar. Şehir yavaş yavaş uyanıyordu. Güvercinler havalanıyor, martılar ses veriyor, Boğaz’dan ince bir meltem esiyordu. Ahmet Efendi “Dinle, duyuyor musun? İstanbul bugün çargâh söylüyor. Her şey yerli yerinde, her ses başlangıçta.”

Günler günleri kovaladı. Delikanlı, çargâhla uyanan sabahları dinledi. Sabah ezanıyla başlayan o yumuşak, parlak duyguyu notalara dökmeye başladı. Bir sabah genç delikanlı, Ahmet Efendi’nin udunu alıp bir taksim yaptı. Ne bir nota eksikti ne bir duygu fazla. Üstat gözleri dolarak “Artık makamı değil, anlamını biliyorsun.” dedi.

Delikanlı o günden sonra her sabah çargâh taksimiyle İstanbul’u selamladı. Şehir de ona her sabah aynı tonda karşılık verdi.

(Komisyon tarafından yazılmıştır.)

Çargâh makamında yer alan ses aralıklarını Türk müziği ses sistemine göre açıklayınız.

Yukarıdaki hikâyeden hareketle çargâh makamının temsil ettiği duygular nelerdir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Dinleyelim 1

Aşağıda notası verilen çargâh makam dizisindeki türküyü inceleyiniz. Türkünün seslendirmesini öğretmeninizden dinleyerek eseri çözümleyiniz.

HEKİMOĞLU

Yöresi: Ordu/Fatsa

Derleyen: Ümit Tokcan

Kaynak Kişi: Ümit Tokcan

Notaya Alan: Ümit Tokcan

♩ = 63

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Dinleyelim 2

Aşağıda notası verilen çargâh makam dizisine ait türküyü inceleyiniz. Türkünün seslendirilmesini öğretmeninizden dinleyerek eseri çözümleyiniz.

ŞEFTALİ AĞAÇLARI

Yöresi: Sinop

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Kaynak Kişi: Münire TARABUŞ

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

♩ = 90

Eser İcra 1

Aşağıda yer alan çargâh makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

SİNSİN

Yöresi: Bünyan

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Kaynak Kişi: Adnan Türközü

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

♩ = 95

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı"nı inceleyiniz.

Eser İcra 2

Aşağıda verilen çargâh makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniniz.

SİVASTOPOL ÖNÜNDE YATAN GEMİLER

Yöresi: Kastamonu

Derleyen: Ank.Dev.Kons.

Kaynak Kişi: İhsan Ozanoğlu

Notaya Alan: Mehmet Özbek

$\text{♩} = 70$

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı"nı inceleyiniz.

Eser İcra 3

Aşağıda verilen çargâh makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümlayiniz.

ÇARGÂH OYUN HAVASI

Beste: Sedat ÖZTOPRAK

$\text{♩} = 70$

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı “Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı”nı inceleyiniz.

Eser İcra 4

Aşağıda verilen çargâh makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniniz.

ALTUN HIZMAV MÜLAYİM

Yöresi: Kerkük

Derleyen: Nida TÜFEKÇİ

Kaynak Kişi: Abdurrahman KIZILAY

Notaya Alan: Nida TÜFEKÇİ

♩ = 95

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı “Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı”nı inceleyiniz.

Performans Görevi

Performans görevini aşağıda yer alan yönergelere uygun olarak tamamlayınız.

Sınıf Düzeyi	5. sınıf
Dersin Adı	Çalgı Toplulukları
Konu	Çargâh makamı dizisiyle toplu icra
Öğrenme Çıktısı	Çargâh makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme
Performans Görevinin Adı	Çargâh Makamı Eserlerini Toplu Çalabilme
Beceri/Eğilim	Empati, odaklanma, sorumluluk
Süre	2 hafta
Değerlendirme	Öz Değerlendirme Formu, Akran Değerlendirme Formu, Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı, Birlikte Çalma Performans Formu

Yönerge

Sizden derste çalınan çargâh makamındaki eserlerden ve öğretmeninizin çalışmanız için verdiği eserlerden oluşan performans sunum etkinliği hazırlamanız beklenmektedir. Etkinliği hazırlarken aşağıda verilen yönergeleri takip ediniz.

- Bir sunum teması oluşturunuz.
- Eser repertuarını hazırlayınız.
- Çalgı topluluklarını kurunuz.
- Eserleri deşifre edip çalışınız.
- Sunacağınız performans için uygun ortam hazırlayınız.
- Konser için serbest ölçülerde afiş ve davetiyeleri hazırlayınız.
- Provanızı yapınız.
- Performansınızı sergileyiniz.
- Görevinizin sonunda Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme formunu doldurunuz. Öğretmeninizin değerlendirme yapacağı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarını ve Birlikte Çalma Performans Gözlem Formu'nu inceleyiniz.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Çargâh Makamı Dizisi Eser İcrada Müziksel Bileşenleri Uygulama

Bu form, öğrencileri “Çargâh Makamı Dizisi Eser İcrada Müziksel Bileşenleri Uygulama” konusunu değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Çalgıların tanımlanması	Eserdeki tüm çalgılar doğru ve detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.	Eserdeki çalgılar tanımlanmış ancak bazı detaylar eksik.	Çalgılar kısmen tanımlanmış, önemli eksikler var.	Çalgılar ya hiç tanımlanmamış ya da yanlış belirtilmiştir.
Hız (Tempo) analizi	Eserin temposu doğru ve gerekçeli bir şekilde (hızlı/ yavaş) açıklanmıştır.	Tempo belirtilmiş ancak gerekçe eksik.	Tempo belirtilmiş ancak yanlış veya belirsiz.	Tempo hakkında herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Tempoda kullanılan terimler	Eserin temposu uygun İtalyanca terimle (Allegro, Adagio vb.) ifade edilmiştir.	Tempoya uygun terim kullanılmış ancak açıklama eksik.	Tempoya ilgili terim kullanılmış ancak yanlış.	Tempoya ilgili herhangi bir terim kullanılmamıştır.
Dinamiklerin (Gürlük) analizi	Eserin hangi bölümlerinin güçlü (forte) veya yumuşak (piano) çalındığı doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Dinamikler belirtilmiş ancak bazı bölümler atlanmıştır.	Dinamikler kısmen doğru ancak eksik veya yüzeysel.	Dinamiklerle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Dinamik değişimlerin izlenmesi	Eser içindeki dinamik geçişler (crescendo, decrescendo vb.) doğru ve açıklayıcı şekilde belirtilmiştir.	Dinamik değişimler belirtilmiş ancak detay eksik.	Bazı dinamik değişimler fark edilmiş ancak yetersiz.	Dinamik değişimler hiç fark edilmemiştir.
Ezginin ilerleyişinin izlenmesi	Ezginin nasıl ilerlediği (tekrarlar, değişimler, motifler) doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Ezginin ilerleyişi belirtilmiş ancak bazı detaylar eksik.	Ezgi kısmen açıklanmış ancak yüzeysel.	Ezginin ilerleyişiyle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Ezginin hangi çalgıda olduğunun belirlenmesi	Ezginin hangi çalgıda duyulduğu doğru ve net bir şekilde belirtilmiştir.	Ezginin çalgısı belirtilmiş ancak net değil.	Ezgi yanlış çalgıya atfedilmiştir.	Ezginin hangi çalgıda olduğu belirtilmemiştir.
Çalgılar arası senkronizasyon	Çalgıların birbirleriyle uyumu ve etkileşimi doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Senkronizasyon belirtilmiş ancak detay eksik.	Çalgıların uyumu kısmen açıklanmış ancak yetersiz.	Çalgıların senkronizasyonu hakkında yorum yapılmamıştır.
Çalgıların bağımsız/ takip eden yapısı	Çalgıların birbirini takip edip etmediği veya bağımsız çalıp çalmadığı doğru şekilde açıklanmıştır.	Çalgıların ilişkisi belirtilmiş ancak detay eksik.	Çalgıların ilişkisi kısmen açıklanmış ancak yetersiz.	Çalgıların ilişkisi hakkında yorum yapılmamıştır.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri: Bu puanlamada en çok 36, en az 15 puan alınabilir. **36-32 Puan:** Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiştir. **31-24 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **23-16 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **15-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Öz Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Çargâh Makamı Eserlerini Toplu Çalabilme

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladım.			
Eseri genel yapısına ve duygusuna uygun şekilde çaldım.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonuna dikkat ettim.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandım.			
Grup arkadaşlarımla etkili bir şekilde iş birliği yaptım.			
Eserin müziksel bileşenlerini anlamaya çalıştım ve uyguladım.			
Performans öncesinde yeterince prova yaptım.			
Toplulukla birlikte çalma sürecinden keyif aldım ve katkıda bulundum.			

Akran Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Çargâh Makamı Eserlerini Toplu Çalabilme

Değerlendiren Öğrencinin Adı Soyadı:

Performansı Değerlendirilen Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladı.			
Müziğin duygusunu ifade edebildi.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonunu korudu.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandı.			
Grup içindeki iş birliğine katkıda bulundu.			
Grup üyeleriyle uyum içinde çaldı.			

AÇIKLAYICI KRİTER TANIMLARI

- Grup Temposuna Uyum:** Öğrencinin grubun genel temposunu takip etme becerisi
- Teknik Doğruluk:** Doğru duruş, çalma pozisyonu, parmak yerleşimi ve çalgı hâkimiyeti
- Müzikal İfade:** Dinamikler, nüanslar ve duygusal anlatım unsurlarının müziğe yansıtılması
- İş Birliği ve Uyum:** Diğer grup üyeleriyle etkileşim, iletişim ve toplu çalma sırasında gösterilen dayanışma
- Eserin Yapısına Uygunluk:** Eserin giriş-çıkış noktaları, tekrarlar ve biçim yapısına uygunluk

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Çargâh Makamı Eserlerini Toplu Çalabilme

Bu form, öğrencilere “Çargâh Makamı Eserlerini Toplu Çalabilme” konusunda verilen performans görevini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci Puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

4.

TEMA: BUSELİK MAKAMI DİZİSİYLE TOPLU İCRA

BU TEMADA

- Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalacağız.

ANAHTAR KELİMELER

- buselik
- dizi
- makam
- toplu icra

Tema içerikleri için
karekodu okutunuz.

Tema özeti için
karekodu okutunuz.

Düşünelim 1

Aşağıda verilen tabloya günlük hayatta dinlediğiniz Türk müziği eserlerinin isimlerini yazınız. Listediğiniz eserleri sınıfta dinleyerek buselik olan makamları belirleyiniz.

Dinlediğim Türk Müziği Eserleri	Eserlerin Makamları

Buselik makam dizisine ait bilinen eserleri listeleyiniz.

Buselik makamında bir şarkı sözü yazmak isteseniz hangi konuyu işlerdiniz. Fikirlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Düşünelim 2

Aşağıdaki hikâyeyi okuyunuz. Hikâyeden hareketle buselik makamının temsil ettiği duyguları tahmin ediniz.

Buselik Gibi Bir Sonbahar

Yağmur, sabaha karşı usulca dinmişti. Zeynep pencereye yaklaştı, karşıdaki çınar ağacının sararmış yapraklarına daldı. Yapraklar, yere düşerken bile zarifti ve yaprakların her biri sanki rüzgârın bestesine eşlik eden birer notaydı. Ev sessizdi fakat bu sessizlik huzur doluydu, tıpkı yağmur sonrası doğanın sakinliği gibi.

Zeynep, eski radyoyu açtı. Radyodan buselik bir şarkının ezgileri yükseldi. Piyano tuşlarından süzülen notalar, kalbindeki duygularla buluştu. Sanki müzik, sararan yapraklara şunu fısıldıyordu “Her sonbahar bir veda, her veda bir hatıra.”

Yaz bitmiş, sonbahar gelmek üzereydi. Zeynep, yaz boyunca biriktirdiği anıları düşündü. Arkadaşlarıyla ne güzel günler geçirmişti. Arkadaşlarıyla sahilde yürürken arkadaşlarının neşe

içinde gülüşleri sanki kulaklarında çınlıyordu. Şimdi her şey başka tondaydı. Hüzünlü ama güzel. Tam bir buselik gibi. O an anladı ki mevsimler gibi müzik de konuşmuş. Sonbahar ona vedayı, buselik ise içindeki sessiz gücü anlatıyordu sanki. Zeynep pencereden dışarı baktı. Sararan yapraklara, dallarda sonbaharı karşılayan kuşların sesine ve gökyüzündeki yağmurun habercisi bulutlara gülümsedi.

(Komisyon tarafından yazılmıştır.)

Buselik makam dizisine ait eserler dinlediğinizde neler hissettiğiniz ile ilgili düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Dinleyelim 1

Aşağıda verilen buselik makam dizisine ait notası verilen türküyü inceleyiniz. Türkünün seslendirmesini öğretmeninizden dinleyiniz. Dinleme sırasında nota üzerinde gözlem ve çözümlene yapınız.

BURÇAK TARLASI

Yöresi: Tokat-Sivas

Derleyen: Muzaffer SARISÖZEN

Kaynak Kişi: Muzaffer SARISÖZEN

Notaya Alan: Muzaffer SARISÖZEN

♩ = 80

Eser İcra 1

Aşağıda verilen buselik makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniz.

OYUN HAVASI

Yöresi: Kahramanmaraş

Derleyen: Ankara D. Konservatuarı

Kaynak Kişi: Yöre Ekibi

Notaya Alan: Altan DEMİREL

♩ = 100 %

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı" nı inceleyiniz.

Eser İcra 2

Aşağıda verilen buselik makam dizisine ait eseri inceleyiniz. Eserin icrasını öğretmeninizden dinleyiniz. Dinlediğiniz eseri öğretmeninizin rehberliğinde çözümleniniz.

DAĞLARA ÇEN DÜŞENDE

Yöresi: Azerbaycan

Aktaran: Belkıs AKKALE

Kaynak Kişi: Sabir MİRZAOĞLU

Notaya Alan: Altan DEMİREL

♩ = 130 %

* Çalgı toplulukları ile eserin seslendirilebilmesi için orijinal notası referans alınarak düzenlenmiştir.

Yukarıda çözümlediğiniz eseri deşifre ediniz. Deşifre sürecinde çalgınızı doğru tuttuğunuzdan emin olunuz. Eseri toplu olarak icra ediniz. Eser icrasına yönelik öğretmeninizin dolduracağı "Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı" nı inceleyiniz.

Performans Görevi

Performans görevini aşağıda yer alan yönergelere uygun olarak tamamlayınız.

Sınıf Düzeyi	5. sınıf
Dersin Adı	Çalgı Toplulukları
Konu	Buselik makamı dizisiyle toplu icra
Öğrenme Çıktısı	Buselik makam dizisindeki eserleri toplu çalabilme
Performans Görevinin Adı	Buselik Makamı Eserlerini Toplu Çalma
Beceri/Eğilim	Empati, sorumluluk, odaklanma
Süre	2 hafta
Değerlendirme	Öz Değerlendirme Formu, Akran Değerlendirme Formu, Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı, Birlikte Çalma Performans Formu

Yönerge

Sizden derste çalınan buselik makamındaki eserlerden ve öğretmeninizin çalışmanız için verdiği eserlerden oluşan performans sunum etkinliği hazırlamanız beklenmektedir. Etkinliği hazırlarken aşağıda verilen yönergeleri takip ediniz.

- Bir sunum teması oluşturunuz.
- Eser repertuarını hazırlayınız.
- Çalgı topluluklarını kurunuz.
- Eserleri deşifre edip çalışınız.
- Sunacağınız performans için uygun ortam hazırlayınız.
- Konser için serbest ölçülerde afiş ve davetiyeleri hazırlayınız.
- Provanızı yapınız.
- Performansınızı sergileyiniz.
- Görevinizin sonunda Öz Değerlendirme ve Akran Değerlendirme formunu doldurunuz. Öğretmeninizin değerlendirme yapacağı Analitik Dereceli Puanlama Anahtarını ve Birlikte Çalma Performans Gözlem Formu'nu inceleyiniz.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Buselik Makamı Dizisi Eser İcra Müziksel Bileşenleri Uygulama

Bu form, öğrencileri “Buselik Makamı Dizisi Eser İcra Müziksel Bileşenleri Uygulama” konusunu değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Çalgıların tanımlanması	Eserdeki tüm çalgılar doğru ve detaylı bir şekilde tanımlanmıştır.	Eserdeki çalgılar tanımlanmış ancak bazı detaylar eksik.	Çalgılar kısmen tanımlanmış, önemli eksikler var.	Çalgılar ya hiç tanımlanmamış ya da yanlış belirtilmiştir.
Hız (Tempo) analizi	Eserin temposu doğru ve gerekçeli bir şekilde (hızlı/ yavaş) açıklanmıştır.	Tempo belirtilmiş ancak gerekçe eksik.	Tempo belirtilmiş ancak yanlış veya belirsiz.	Tempo hakkında herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Tempoda kullanılan terimler	Eserin temposu uygun İtalyanca terimle (Allegro, Adagio vb.) ifade edilmiştir.	Tempoya uygun terim kullanılmış ancak açıklama eksik.	Tempoya ilgili terim kullanılmış ancak yanlış.	Tempoya ilgili herhangi bir terim kullanılmamıştır.
Dinamiklerin (Gürlük) analizi	Eserin hangi bölümlerinin güçlü (forte) veya yumuşak (piano) çalındığı doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Dinamikler belirtilmiş ancak bazı bölümler atlanmıştır.	Dinamikler kısmen doğru ancak eksik veya yüzeysel.	Dinamiklerle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Dinamik değişimlerin izlenmesi	Eser içindeki dinamik geçişler (crescendo, decrescendo vb.) doğru ve açıklayıcı şekilde belirtilmiştir.	Dinamik değişimler belirtilmiş ancak detay eksik.	Bazı dinamik değişimler fark edilmiş ancak yetersiz.	Dinamik değişimler hiç fark edilmemiştir.
Ezginin ilerleyişinin izlenmesi	Ezginin nasıl ilerlediği (tekrarlar, değişimler, motifler) doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Ezginin ilerleyişi belirtilmiş ancak bazı detaylar eksik.	Ezgi kısmen açıklanmış ancak yüzeysel.	Ezginin ilerleyişiyle ilgili herhangi bir yorum yapılmamıştır.
Ezginin hangi çalgıda olduğunun belirlenmesi	Ezginin hangi çalgıda duyulduğu doğru ve net bir şekilde belirtilmiştir.	Ezginin çalgısı belirtilmiş ancak net değil.	Ezgi yanlış çalgıya atfedilmiştir.	Ezginin hangi çalgıda olduğu belirtilmemiştir.
Çalgılar arası senkronizasyon	Çalgıların birbirleriyle uyumu ve etkileşimi doğru ve detaylı açıklanmıştır.	Senkronizasyon belirtilmiş ancak detay eksik.	Çalgıların uyumu kısmen açıklanmış ancak yetersiz.	Çalgıların senkronizasyonu hakkında yorum yapılmamıştır.
Çalgıların bağımsız/ takip eden yapısı	Çalgıların birbirini takip etmediği veya bağımsız çalıp çalmadığı doğru şekilde açıklanmıştır.	Çalgıların ilişkisi belirtilmiş ancak detay eksik.	Çalgıların ilişkisi kısmen açıklanmış ancak yetersiz.	Çalgıların ilişkisi hakkında yorum yapılmamıştır.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri: Bu puanlamada en çok 36, en az 15 puan alınabilir. **36-32 Puan:** Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiştir. **31-24 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **23-16 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **15-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Öz Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Buselik Makamı Eserlerini Toplu Çalma

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladım.			
Eseri genel yapısına ve duygusuna uygun şekilde çaldım.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonuna dikkat ettim.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandım.			
Grup arkadaşlarımla etkili bir şekilde iş birliği yaptım.			
Eserin müziksel bileşenlerini anlamaya çalıştım ve uyguladım.			
Performans öncesinde yeterince prova yaptım.			
Toplulukla birlikte çalma sürecinden keyif aldım ve katkıda bulundum.			

Akran Değerlendirme Formu

Etkinlik Adı: Buselik Makamı Eserlerini Toplu Çalma

Değerlendiren Öğrencinin Adı Soyadı:

Performansı Değerlendirilen Öğrencinin Adı Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

Tarih:

Aşağıdaki listede okuduğunuz ifadelere katılıyorsanız “Evet”, kısmen katılıyorsanız “Kısmen”, katılmıyorsanız “Hayır” seçeneğini “✓” ile işaretleyiniz. Bu formda “Hayır” ve “Kısmen” bölümündeki işaretleriniz çoğunluktaysa öğrenme eksikliklerinizi gideriniz.

Davranış Ölçütleri	Evet	Kısmen	Hayır
Grup temposuna uyum sağladı.			
Müziğin duygusunu ifade edebildi.			
Doğru duruş ve çalma pozisyonunu korudu.			
Eseri seslendirirken doğru teknikleri kullandı.			
Grup içindeki iş birliğine katkıda bulundu.			
Grup üyeleriyle uyum içinde çaldı.			

AÇIKLAYICI KRİTER TANIMLARI

- 1. Grup Temposuna Uyum:** Öğrencinin grubun genel temposunu takip etme becerisi
- 2. Teknik Doğruluk:** Doğru duruş, çalma pozisyonu, parmak yerleşimi ve çalgı hâkimiyeti
- 3. Müzikal İfade:** Dinamikler, nüanslar ve duygusal anlatım unsurlarının müziğe yansıtılması
- 4. İş Birliği ve Uyum:** Diğer grup üyeleriyle etkileşim, iletişim ve toplu çalma sırasında gösterilen dayanışma
- 5. Eserin Yapısına Uygunluk:** Eserin giriş-çıkış noktaları, tekrarlar ve biçim yapısına uygunluk

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

Analitik Dereceli Puanlama Anahtarı

Etkinlik Adı: Buselik Makamı Eserlerini Toplu Çalma

Bu form, öğrencilere “Buselik Makamı Eserlerini Toplu Çalma” konusunda verilen performans görevini değerlendirmeniz amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencinin belirtilen ölçütlere ilişkin öğrenme düzeyini tablodaki açıklamalardan hareketle puanlayınız.

Öğrencinin

Adı Soyadı:

Sınıfı:

Tarih:

Kriterler	Çok İyi (4)	İyi (3)	Orta (2)	Gelişmeli (1)
Grup temposuna uyum	Sürekli uyum içerisinde grup temposuna bağlı kalmıştır.	Genel olarak uyumlu, küçük sapmalar olmuştur.	Ara sıra tempo kaybı yaşamıştır.	Grup temposunu sürekli bozmuştur.
Teknik doğruluk (duruş, parmak)	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Ufak teknik hatalar dışında genel olarak duruş, pozisyon ve parmak yerleşimini doğru uygulamıştır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşiminde belirgin teknik hatalar vardır.	Duruş, pozisyon ve parmak yerleşimi teknik olarak yetersizdir.
Müzikal ifade	Güçlü müzikal ifadeler sergilemiştir.	İyi müzikal ifadeler sergilemiştir.	Zayıf müzikal ifadeler sergilemiştir.	Müzikal ifadeler sergilemekte zorlanmıştır.
Grup uyumu ve iş birliği	Grup üyeleri ile sürekli iletişim ve mükemmel iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Bazı uyumsuzluklarla birlikte grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile zayıf iletişim ve sınırlı iş birliği içerisinde çalışmıştır.	Grup üyeleri ile iletişim ve iş birliği içerisinde çalışmamıştır.
Eser yapısına uygunluk	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini çok net ifade etmiştir.	Küçük hatalar dışında eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini genel olarak ifade etmiştir.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade etmekte zorlanmıştır.	Eserin biçim, giriş, bitiş ve geçişlerini ifade edememiştir.
Puanlar				
Toplam Puan				

Değerlendirme Ölçütleri:

Bu puanlamada en fazla 20, en az 5 puan alınabilir. Öğrencilerin almış oldukları puanların 100'lük sisteme dönüşümü için kullanılacak bağıntı şu şekildedir: (Öğrenci Puanı/Alınabilecek en yüksek puan) x 100

20-16 Puan: Mükemmel – Tüm bileşenler doğru ve detaylı analiz edilmiş. **15-11 Puan:** İyi – Çoğu bileşen doğru ancak bazı detaylar eksik. **10-6 Puan:** Orta – Bazı doğru tespitler var ancak eksikler fazla. **5-0 Puan:** Gelişmeli – Analiz yetersiz veya hatalı.

SÖZLÜK

D

dinamik: Canlı, etkin, hareketli.

E

empati: Duygudaşlık, kendini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışma.

i

icra: Müzik eserini oluşturan notaları sese çevirme, yorumlama.

T

tempo: Müzikte icra hızı, müziğin ritmi.

U

usul: Müzikte bir eserin ritmik düzeni, vuruşların ve zaman ölçülerinin belirli bir kalıba göre sıralanması.

Cevap anahtarı için karekodu okutunuz.

KAYNAKÇA

(Kaynakça APA-7'ye göre hazırlanmıştır.)

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı (2025). *Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Müzik Okulları Çalgı Toplulukları Dersi Öğretim Programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*.

Çolakoğlu, G. (2006). Türk Müziği Ses Sistemi'ndeki Ana Dizi, Tanini Aralık-oktav Bölünmesi ve Makam Sınıflaması ile İlgili Sorunlara Genel Bakış ve Çözüm Önerileri. *Saz ve Söz*.

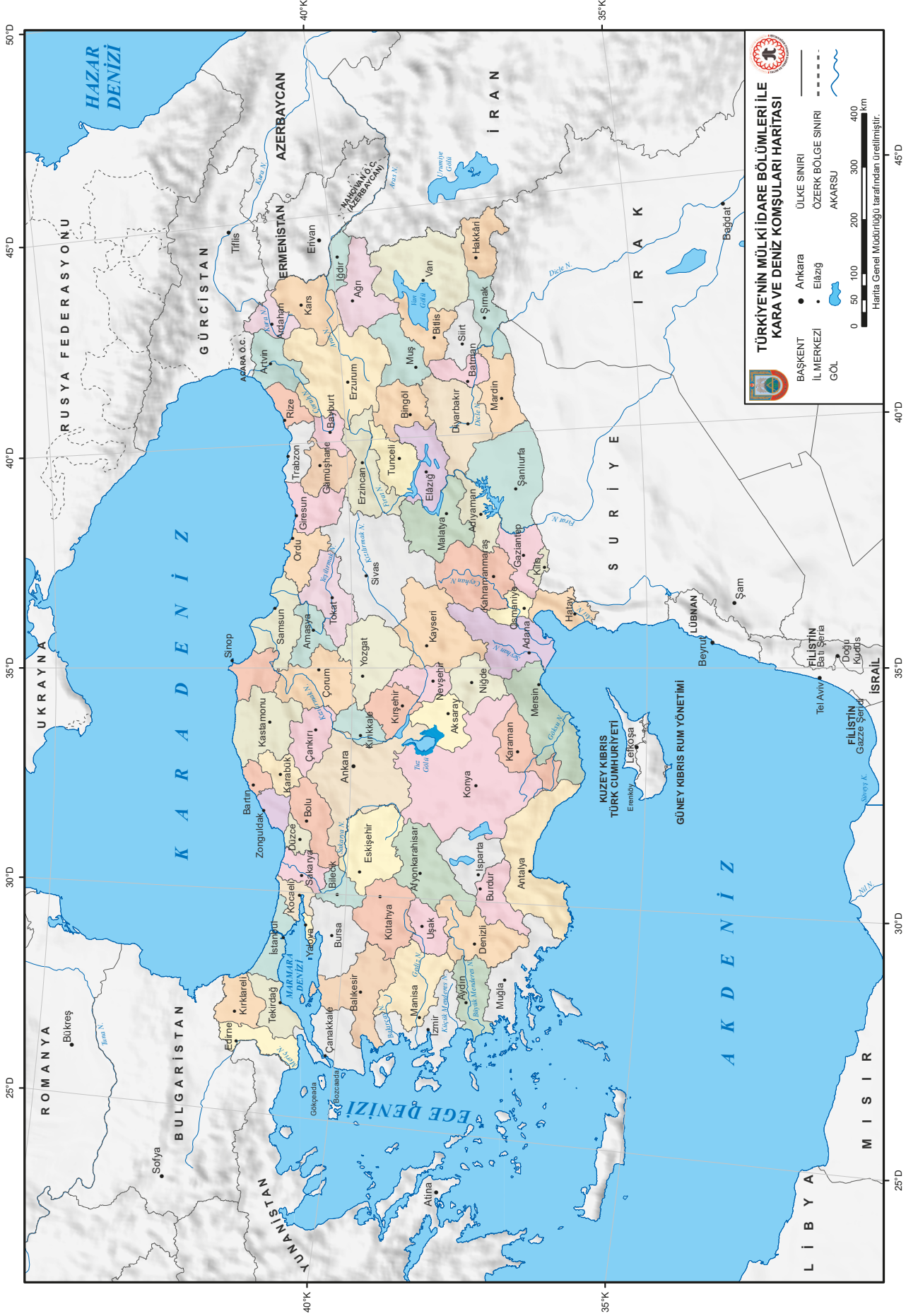
Levendoğlu, N. O. (2003). Klasik Türk Müziğinde Ana Dizi Tartışması ve Çargah Makamı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2). 181-193

ESER KAYNAKÇASI

Sıra No	Eser Adı	Alındığı Kaynak
1	Ferayi'dir Gızın Adı Ferayi	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No: 761
2	Hicaz Peşrev	TRT Türk Sanat Müziği Nota Arşivi
3	Mahur Saz Semaisi	TRT Türk Sanat Müziği Nota Arşivi
4	Azeri oyun havası-Elmas	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:30
5	Manastırın Ortasında	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No: 2553
6	Şehnaz Longa	TRT Türk Sanat Müziği Nota Arşivi
7	Urfa Divan Ayağı	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:111
8	Bilmem Şu Feleğin	Kitap İçin Komisyon Tarafından Düzenlenmiştir.
9	Koyun Gelir Yata Yata	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:605
10	Uzun İnce Bir Yoldayım	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:2973
11	Hekimoğlu	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:110
12	Şeftali Ağaçları	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:580
13	Sinsin	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:110
14	Sivastapol Önünde Yatan Gemiler	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:2827
15	Çârgah Oyun Havası	TRT Türk Sanat Müziği Nota Arşivi
16	Altın Hıznav Mülayim	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No:14
17	Burçak Tarlası	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No: 791
18	Oyun Havası	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No: 609
19	Dağlara Çen Düşende	TRT Türk Halk Müziği Nota Arşivi, Repertuvar No: 2923

Genel ağ kaynakçası ve görsel kaynak-
ça için karekodu okutunuz.

TÜRKİYE'NİN MÜLKİ İDARE BÖLÜMLERİ İLE KARADAĞ VE DENİZ KOMŞULARI HARİTASI

BAŞKENT • Ankara

İL MERKEZİ • Elazığ

GÖL AKARSU

— ÜLKE SINIRI

--- ÖZERK BÖLGE SINIRI

— AKARSU

0 50 100 200 300 400 Km

Harita Genel Müdürlüğü tarafından üretilmiştir.

